

HELSINŠKA DEKLARACIJA O VARNOSTI BOLNIKOV V ANESTEZIOLOGIJI

OZADJE

Anesteziologija si deli odgovornost za kakovost in varnost v anesteziji, intenzivni negi, urgentni medicini in terapiji bolečine, vključno s celotnim perioperativnim procesom in mnogimi drugimi situacijami v bolnišnici in izven nje, ko so bolniki še posebej ranljivi.

- Približno 230 milijonov bolnikov po vsem svetu ima vsako leto večje operacije, ki potekajo v anesteziji. Pri sedmih milijonih bolnikov nastopijo v zvezi s kirurškim posegom nevarni zapleti, ki se pri enem milijonu (200.000 v Evropi) končajo s smrtjo.¹ Vsi vpleteni bi si morali prizadevati, da se število zapletov bistveno zmanjša.
- Anesteziologija je ključna veja medicine, ki mora prevzeti odgovornost, da se dosežejo spodaj opredeljeni cilji, ki bodo pomembno izboljšali varnost bolnikov v Evropi.

GLAVNE TOČKE SPORAZUMA

Predsedniki evropskih združenj za anesteziologijo smo se sestali v Helsinkih 13. 6. 2010 in soglasno sprejeli naslednja stališča:

- Bolniki imajo pravico pričakovati, da bodo med zdravstveno oskrbo varni in zaščiteni pred poškodbo, in anesteziologija ima ključno vlogo pri izboljševanju bolnikove varnosti v perioperativnem obdobju. Zato v celoti podpiramo mednarodne standarde za varno anestezijsko prakso, ki jih je sprejela Svetovna zveza združenj za anesteziologijo.²
- Bolniki imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju varnosti svoje oskrbe; o tem jih je treba poučiti in jim omogočiti, da s povratnimi informacijami prispevajo k nadaljnjemu izboljšanju procesa za druge.³⁻⁴
- Plačniki zdravstvenega varstva imajo pravico pričakovati, da se bo perioperativna anestezijska oskrba izvajala varno, in v ta namen morajo tudi zagotoviti potrebne vire.
- Izobraževanje je ključnega pomena za izboljšanje varnosti bolnikov; zato v celoti podpiramo razvoj, širjenje in izvajanje usposabljanja za varnost bolnikov.⁵
- Človeški dejavniki pomembno vplivajo na bolnikovo varnost; zato bomo sodelovali s kirurgi, medicinskimi sestrami in drugim kliničnim osebjem, da zagotovimo bolnikom varno oskrbo.⁶
- Naši sodelavci v industriji imajo pomembno vlogo pri razvoju, izdelavi in dobavi varnih zdravil in opreme za oskrbo naših bolnikov.
- Anesteziologija je ključna veja medicine, ki vodi razvoj na področju varnosti bolnikov. Z doseženim stanjem ne moremo biti zadovoljni, saj vemo, da so potrebne še številne izboljšave, ki jih lahko opravimo s pomočjo raziskav in inovacij.⁷
- Nobena etična, pravna ali regulativna zahteva ne more omejiti ali odpraviti zaščit za varno oskrbo bolnikov, ki so zapisane v tej deklaraciji.

GLAVNE ZAHTEVE

Podpisniki te deklaracije se zavezujejo, da bomo zasledovali naslednje cilje, da bi izboljšali varnost bolnikov v Evropi: *(to je približen prevod – op. prev.)*

1. Vse ustanove (v Evropi), ki nudijo bolnikom perioperativno anestezijsko oskrbo, morajo spoštovati minimalne standarde, ki jih priporoča EBA za nadzor bolnikov v operacijskih dvoranah in prebujevalnicah.⁸

2. Vse take ustanove morajo imeti protokole²⁻⁹ ter ustrezno opremo in prostore za izvajanje potrebnih dejavnosti in obladovanje običajnih zapletov:
 - Preverjanje opreme in zdravil
 - Predoperativna ocena in priprava bolnika
 - Označevanje brizg
 - Težavna/neuspela intubacija
 - Maligna hipertermija
 - Anafilaksa
 - Toksičnost lokalnih anestetikov
 - Masivna krvavitev
 - Obvladovanje okužb
 - Pooperativna oskrba, vključno z lajšanjem bolečin
3. Vse ustanove, ki nudijo bolnikom sedacijo, morajo spoštovati standarde za varno prakso na tem področju.¹⁰⁻¹⁴
4. Vse ustanove morajo podpirati pobudo Svetovne zdravstvene organizacije za varno kirurgijo (Safe Surgery Saves Lives).¹⁵
5. Vsi anesteziološki oddelki v Evropi morajo biti sposobni pripraviti letno poročilo o sprejetih ukrepih in doseženih rezultatih na področju izboljševanja varnosti bolnikov.
6. Vse ustanove, ki nudijo bolnikom anestezijsko oskrbo, morajo zbirati potrebne podatke, da lahko pripravijo letno poročilo o obolevnosti in umrljivosti bolnikov.
7. Vse ustanove, ki izvajajo anestezijsko oskrbo bolnikov, morajo prispevati podatke v priznane nacionalne in druge pomembne baze, ki omogočajo preverjanje varne prakse in poročanje o nevarnih dogodkih.¹⁶⁻¹⁸ V ta namen je treba zagotoviti potrebne vire.

ZAKLJUČEK

- Ta deklaracija poudarja ključno vlogo anesteziologije pri spodbujanju varne perioperativne oskrbe.

KONTINUITETA

- Vabimo vse, ki se ukvarjo zdravstvenim varstvom, da se nam pridružijo in podprejo to deklaracijo.
- Napredek pri izvajanju te deklaracije bomo preverjali ob vsakoletnih srečanjih.

To deklaracijo so podpisali na kongresu Evropskega združenja za anesteziologijo dne 12. 6. 2010:

dr. Jannicke Mellin-Olsen,
predsednica Evropskega sveta za anesteziologijo (UEMS)

prof. Paolo Pelosi,
predsednik Evropskega združenja za anesteziologijo (ESA)

prof. Hugo Van Aken,
predsednik Odbora nacionalnih združenj za anesteziologijo, v imenu članov ESA